

Üzeyir Hacıbəyov-120

6502

VƏTƏN
MİLLƏT
ORDU

№ 1730
NÖR-1051
SÖH51

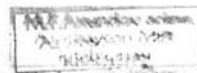
Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyi
Üzeyir Hacıbəyovun ev-muzeyi

6502

ÜZEYİR HACIBƏYOV

VƏTƏNPƏRVƏRLİK MAHNILARI

Səs və fortepiano üçün

Bakı-2005

NÖR-1051
SÖH51

Tərtibçi və redaktor
Sərdar Fərəcov

Üzeyir HACIBƏYOV.

Vətənpərvərlik mahnıları (*Səs və fortepiano üçün*). "Əbilov, Zeynalov və oğulları" -
Bakı - 2005 - 38 səh.

Məcmuə dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəyovun vətənpərvərlik mövzusunda yaratdığı mahnıları əhatə edir. Kitabda ilk dəfə nəşr olunan naməlum mahnılara da yer verilmişdir. 1917-1942-ci illər ərzində yaranmış bu mahnılar bu gün müstəqil Azərbaycanın ordusu üçün, əsgərləri üçün, gənc nəslin mənəvi tərbiyəsi üçün müstəsna əhəmiyyət daşıyır.

Məcmuə xor, solist və müxtəlif heyətlərlə ifa oluna bilər.

İSBN 5-87459-222-9

© Sərdar Fərəcov

© «Əbilov, Zeynalov və oğulları», 2005

ÖN SÖZ

Üzeyir Hacıbəyovun mahnıları

Mahnı janrı Üzeyir Hacıbəyovun çoxşaxəli yaradıcılığında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Hələ Qori müəllimlər seminariyasında oxuyarkən xalq mahnılarını iki səslə xor üçün işləyən Ü. Hacıbəyov sonralar Bakıda «Səadət» məktəbində çalışdığı zaman uşaqlar üçün gözəl mahnılar yaratmışdır. Onun mahnıları janr və mövzu baxımından müxtəlifdir. Bu mahnıların içində lirik, təbiəti tərənnüm edən, vətənpərvərlik, uşaqlar üçün bəstələnmiş mahnılara rast gəlirik.

Vətənpərvərlik mahnıları Ü. Hacıbəyovun sevgi-sevgə müraciət etdiyi və xüsusi diqqət, əhəmiyyət verdiyi janr olmuşdur.

Bu mahnılarda tərənnüm olunan Vətən sevgisi, Millət təəssübü, düşmənlə nifrət, qəhrəmanlığa çağırış ən ali insani keyfiyyət kimi təqdim olunur. Bu gün müstəqil Azərbaycanın dövlət Himni kimi səslənən «Azərbaycan» marşı, «Milli marş», «Çırpınırdın Qara dəniz», «Əsgər marşı», «Vətən Ordusu» kimi mahnılar hər dəfə səsləndikcə qəlbimizi rıqqətə gətirir, qanımızı coşdurur.

Təəssüflə qeyd olunmalıdır ki, son illər Ü. Hacıbəyovun mahnıları az səslənir və bir çoxu unudulmaq dərəcəsidədir.

Səbəblərdən biri də bu mahnıların çap olunmaması, yeni ifalarda lentə alınmaması və müasir dinləyiciyə layiqincə təbliğ edilməməsidir. Halbuki bu mahnıları vətən övladları məktəbli skamyasında, əsgər formasında bütün həyatı və fəaliyyəti boyu öyrənməli, dillərinin əzbəri etməlidirlər. Çünki bu mahnılar belə sevgiyə layiqdir. Dahi bəstəkarın 120 illik yubileyi ərəfəsində bu mahnılar toplusunu çap edib xalqımızın diqqətinə təqdim etmək istəyimiz də məhz bu ülvə sevginin təzahürüdür.

Sərdar Fərəcov

Üzeyir Hacıbəyovun ev-muzeyinin direktoru, bəstəkar

Maestoso

Piano

The image shows a musical score for a piece titled "Maestoso" by Franz Liszt. The score is written for piano and violin. The tempo is marked "Maestoso". The key signature is one flat (B-flat major or D minor). The time signature is common time (C). The piano part is marked "Piano" and "f". The violin part is marked "v". Both parts feature triplets. The piano part has a melodic line with triplets, while the violin part has a more rhythmic accompaniment with triplets. The score is presented in a clear, professional layout with standard musical notation.

Vu-ru-lur mey-dan - da sin - ci daf dü-zü-lün

Musical score for the song "Səf-bə-səf" (Saf-bə-səf) by N. N. N. The score is in 3/4 time, key of B-flat major. It features a vocal line and a piano accompaniment. The lyrics are: "sə - kər - lər səf - bə - səf ye - ri - yin şövq - lə düş - mən tə -".

rəf ye-ri-yinşövq - lə düş-mən tə - rəf, gi-ri-niz

mey - da - na san - ki şir o - li - niz - de şom - şir i - lo

tir di-li-niz do ol-sun bu zi-kir ya Al-

lah ya Al - lah ya Al - lah ma-da-da

yet ya Al - lah ya Al - lah ya Al

lah mə-də-də yet. Hü-və kə-bir (p) Cin giz-lo-

Fine. p

ri Tey - mur-la - ri gəl ya-da

sal o ər-lə-ri kim ol za-

man Türk hök-mü-ran Türk - kə-mü

f

ti nəf - si ca - han gör

mf

Rit...
nə ləz - zət gör nə ləz - zət çək - di on - da mil - lət.

Rit... da capo al Fine.

Vurulur meydanda sinc-dəf
Vurulur meydanda sinc-dəf
Düzülün əskərlər səfəsəf
Yeriyin şövlə düşmən tərəf / 2/

Giriniz meydana sanki şir
Əlinizdə şəmşir ilə tir
Dilinizdə olsun bu zikr
Ya Allah, ya Allah, (ya Allah) mədədə yet / 2/
Hüvə-kəbir,

Çingizləri, Teymurları,
Gəl yada sal ol ərleri
Kim, ol zaman türk hökmran
Türkə müti nəfsi-cahan
Gör nə ləzzət / 2/
Çəkdi bu millət

Çırpınırdın Qara dəniz

Andantino

Sə - nə şir - rin sa - lam söy - lər Ol - sun büt - ün Qaf -

qaz - el - lər Qur ban tür - kün bay - ra - ğı - na

ra - ğı - na Çır - pı - nır - dın Qa - ra dəniz

Hey!

Çırpınırdın Qara dəniz
Baxıb türkün bayrağına
Ax ölmədən bir görsəydim
Düşə bilsəm ayağına

Sırmalar saç sağ soluna
İncilər düzün yoluna
Fırtınalar dursun yana
Yol ver türkün bayrağına

Türk elindən əsən yellər
Sənə şirin salam söylər
Olsun bütən Qafqaz ellər
Qurban türkün bayrağına

Ayrı düşmüş dost elindən
Yollar var ki, çarpar sənə
Vəfalı türk geldi yenə
Salam türkün bayrağına.

Allegretto-Maestoso

Heç za-man en - möz mil-lət u -

cal-dan A - zad - lı - ğın üç rəng bay-ra - ğı Düş-mə-nə ver - möz

bir par-ça tor-pağ En-möz cə-sur or-du - nun san-ca - ğı Ad-dım-la

əs - kər ad-dım-la əs - kər Ad-dım-la - rın-da şan - lı zə - fər - lər Sən qəh-rə

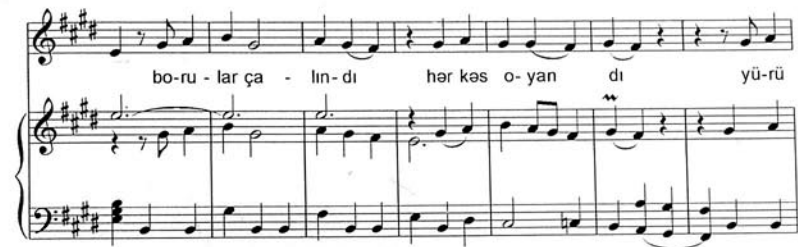
man yur - dun əs - kə - ri - sən Öz-min-lə a - çar nur - lu Sə - hər.

Heç zaman enməz millət ucaldan
Azadlığın üç rəng bayrağı
Düşməni verməz bir parça torpaq
Enməz cəsur ordunun sancağı

Addımla əskər addımla əskər
Addımlarında şanlı zəfərlər
Sən qəhrəman yurdun əskərisən
Əzminlə açar nurlu Səhər

Var qəlbimizdə bu yurda məhəbbət
İlk sevgimiz, andımızdır Vətən
Düşmənlər etsə bu yurda xəyanət
Atəşlə susdurulacaq həməni

Səni gözləyir

Günəşin işığı gözlərdə yandı (ey)
Vətənin daş-dağı nura boyandı
Borular çalındı hər kəs oyandı
Yürü, əsgər zəfər səni gözləyir

Günəşin çöllərə sarpılmada nur
Ürəklər döyünür sevinjə dönür
Borular səninçin şərqlər oxur
Yürü, əsgər zəfər səni gözləyir

Səslənsin tüfəngin, topun gurlasın
Dağların bağrına atəşlər salsın
Vətən qələbədən ilhamlar alsın
Yürü, əsgər zəfər səni gözləyir.

Moderato

Moderato

Yı - ğıl - sın - lar dö - yüş - cü - lər bi -

6502

zi Və - tən ça - ğı - rır; Düş - mən qor -

xur qūv və - miz - dən bağ - rı o - nun ya - rı -

lır. Mərd oğ - lun - la a - zad qı - zın möh-kəm du

rur sər-həd-də; sə-nə on - lar

ke - şik ça - kir hər şə - hər - də hər kənd - də ta - rix bo-

yu ol - ma - mış - dir öl - kə - miz - də bu döv - ran; bu şö - rə -

ti - gör - mə - miş - dir A - zər - bay - can bir za - man Şən xalq - la -

rın ca - nı bir - dir mil - yon - la - rın qəl - bi

bir u - ca - lı - rıq hər bir za - man məs - lə - yi - miz

ül - vi - dir məs - lə - yi - miz ül - vi - dir məs - lə - yi -

miz ul - vi - dir Bu mil - lə - tin ca - ni bir - dir mil -

yon - la - rın qəl - bi bir - dir Bəx - tə - vər - sən

övlə - din - la a - zad ol - muş şən və - tən ba -

sıl - maz bir qa - la ol - dun ta - rix bo - yu

şən Və - tən, a - zad a - zad şən və - tən və -

tən və - tən və - tən və - tən

Yığılsınlar döyüşçülər bizi vətən çağırır;
Düşmən qorxur qüvvəmizdən bağı onun yarılır.
Mərd oğlunla azad qızın möhkəm durur sərhəddə;
Sənə onlar keşik çəkir hər şəhərdə, hər kənddə

Tarix boyu olmamışdır ölkəmizdə bu dövrən;
Bu şöhrəti görməmişdir Azərbaycan bir zaman.
Bu millətin canı birdir milyonların qəlbi bir
Ucalırıq hər bir zaman, məsləkimiz ülvədir.

Bu millətin canı birdir, milyonların qəlbi birdir.
Bəxtəvərsən övladınla azad olmuş şən vətən;
Basılmaz bir qala oldun tarix boyu Sən vətən,
Vətən, Azad vətən, vətən.

Allegretto non troppo

F-no

The piano accompaniment for the first system is written for a grand piano (F-no) in 6/8 time. It features a melody in the right hand and a harmonic accompaniment in the left hand. The tempo is marked 'Allegretto non troppo'. The dynamics range from *mf* (mezzo-forte) to *f* (forte) and *dim.* (diminuendo). The key signature has two flats (B-flat and E-flat).

The second system of the song features a vocal melody and piano accompaniment. The vocal line is written in a single staff, and the piano accompaniment is in a grand piano (F-no). The lyrics are in Azerbaijani. The dynamics include *f* (forte), *mp* (mezzo-piano), and *p* (piano). The key signature remains two flats.

qoç-ki-mi sən da-yan, o-ğul! Bu gün dö-yüş

me-y da - nin-da qoç ki-mi sən da-yan, o-ğul! Bir i-gid sən a-dın cı-xıb,

ya-yı- lib hər ya - na o-ğul Bir i-gid-sən a-dın cı-xıb,

ya-yı- lib hər ya - na, o-ğul

1. Bu gün dö-yüş me-y da - nin-da

mf

Sən i - gid - lər çər - gə - sin - də hə - mi - şə gəl sa nan, o - ğul!

p

Do - ğub - dur mərd a - na sə - ni, sən də ol mərd - da na, o - ğul!

Qəh-rə-man - lıq a - dı sən də ol - sun ni - şa - na, ay o - ğul!

qəh-rə-man - lıq a - dı sən - də ol - sun ni - şa - na, ay o ğul, ol - sun ni şa -

na, ay o - ğul!

f

tr^b

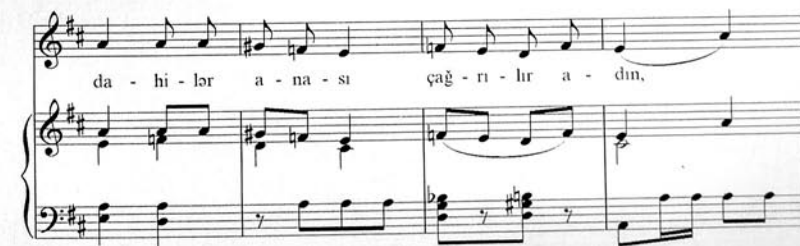
f

Bu gün döyüş meydanında qoç kimi sən dayan, oğul!
 Bir igidsən adın çıxıb, yazılıb hər yana oğul
 Sən igidlər cərgəsində həmişə gəl sana, oğul!
 Doğubdur mərd ana səni, sən də ol mərdana, oğul!
 Qəhrəmanlıq adı səndə olsun nişana, ay oğul!

Azərbaycan igidlərin yayılıb dünyaya səsi,
 Hər bir dağın sinəsində var bir Koroğlu qalası.
 Bu qaniçən düşmənlərin tezəcə alınar havası.
 Çöllər ona məzar olar, kəsilər murdar nəfəsi.
 Al süngünü, sanç gözünə, qoy boyansın qana, oğul!

Şəfqət bacısı

Moderato

da - hi - lər a - na - sı çağ - rı - lır a - din.

Gəl ana yurdumun qızı, gəlini,
İndi namus vaxtı, qeyrət dəmidir,
Sən də əsirgəmə kömək olini,
Hər sözün, söhbətin çən məlhəmidir.
Adın şərəflidir sənin, ey qadın,
Dahilər anası çağrılır adın.

Gəl çıxmaq cəbhəyə, əmr edir vətən,
Sən də bu meydanda kükrəyib çağla.
Düşmənin gülləsi dəyəsə sinəmdən,
Mehriban ölinlə yaramı bağla.
Adın şərəflidir sənin, ey qadın,
Dahilər anası çağrılır adın.

Döyüşçülər marşı

Tempo di marcia

1. Gəl, cər - gə cər - gə, qa - tar qa - tar, qüv - və - tin
2. Şan - lı or - du - muz, xoş - bəxt ya - şa! Səl tək co -

də var, qa - nın da - var, dağ - la - ra qal - xan
şub gəl da - şa da - şa. Dur - sun sa - la - ma

zə - fər sə - sin qoy - sən - dən qal - sin bir ya - di
doğ - ma və - tən, al - qış - lar ol - sun yar yol - da

gar. - - || 2. Solo
|| 3. Gir - dik mey - da - na mər - di - mər
|| Hər da - ға da - ға zə - fər - lər

da - na, düş - mə - nin yur - du batsın qa - na. ca - na,
yaz - dıq Sa - lam a - na - mız A - zər - bay - - - - -

Xor
A - zər - bay - can! U - ra! U - ra! U - ra! 4. Ya - ға - sin

bə - yük Və - tə - ni - miz! O - nun yo - lun - da

qur - ba - nıq biz. Qoy al bay - raq - lar qalx - sın gö -

ya! Şan - lı ya - ға - sin gənc nəş - li -

miz. -||miz. U - ra! U - ra! U - ra!

Gəl çərgə-çərgə, qatar-qatar,
Qüvvətin də var, qanın da var,
Dağlara qalxan qalsın bir yadigar.
Qoy sənəd qalsın bir yadigar.

Şanlı ordumuz, xoşbəxt yaşa!
Səhər tək çoxub gəl daşa-daşa.
Dursun salam doğma vətən,
Alqışlar olsun yar-yoldaşa!

Girdik meydana mərd-mərdana
Düşmənin yurdu batsın qana.
Hər dağa-daşa zəfərlə yazdıq
Salam anamız Azərbaycan
Azərbaycan! Ura! Ura! Ura!

Yaşasın böyük Vətənimiz!
Onun yolunda qurbanıq biz.
Qoy al bayraqlar qalsın göyü!
Şanlı yaşasın gənc nəslimiz.
Ura! Ura! Ura!

Vətən ordusu

Tempo di marcia

Xor

Qor-xub cə-kin-mə-rik ö-lüm dən- dan, Cix-di-q il-lər bə-yu cəx-im ta-han

Solo

dan. -||dan. Bom - ba-lar yağ - sa da hər gün hər-yan- dan..

Xor

qor-xub cə-kin-mə - rik ö-lüm-dən, qan-dan, -||dan. Dağ-la-ra-sas

sa - lır hü-çüm bo-ru - su, Hay-di,marş i - rə - li. Və-tən or-du-

su. - su. Hay-dı, marş i - rə - li. Və - tən or-du - su.

Qorxub cəkinmərik ölmədən, qandan,
Çıxdıq illər boyu çox imtahandan.
Bombalar yağsa da hər gün hər yandan,
Qorxub cəkinmərik ölmədən, qandan.
Dağlara səs salır hücum borusu,
Haydı, marş irəli, Vətən ordusu.

Cərgəmizi pozmaz nə dəyə, nə düz,
Döyüşə hazırdır qızıl süngümüz.
Hər gün döyüşlərdə vurduq birə-yüz.
Döyüşə hazırdır qızıl süngümüz.
Dağlara səs salır hücum borusu,
Haydı, marş irəli, Vətən ordusu.

Yaşa, qızıl əsgər, yaşa, min yaşa,
Atdığın güllələr çıxmasın boşə.
Yaşa, qızıl əsgər, yaşa, min yaşa,
Hücum çək düşməyə, məhv et birbaşə.
Dağlara səs salır hücum borusu,
Haydı, marş irəli, Vətən ordusu.

Moderato

Yaxşı yol

Dörd qar - da - şıq, qur-ban o - laq a-na yur-da dör-dü-müz, dör-dü müz,

var-dır i - gid sər-kər - də-miz, yox ü - rək-də dər-di-miz. - dər-di-miz,

qoy-maz tap-dan - sım və - tən - ni qo - ça - ğı-mız, mər-di-miz, - mər-di-miz.

Düş - mən - lə - rə ver-mə a-man, get qar - da-şım, yax-şı yol, yax-şı yol!

Düş - mən - lə - rə ver-mə a-man, get qar - da-şım, yax-şı yol! Yurd - la - rı - nı

Coda

ey - lə vi - ran, get qar - da-şım, yax-şı yol! - yax-şı yol! Yurd - la - rı - nı

ey - lə vi - ran, get qar - da-şım, yax-şı yol! yax-şı yol!

Dörd qardaşq, qurban olaq ana yurda dördümüz,
Vardır igid sərkərdəmiz yox ürəkdə dərdimiz,
Qoymaz tapdansa vətəni qoçağımız, mərdimiz.
Düşmənlərə vermə aman, get qardaşım, yaxşı yol!
Yurdarını eylə viran, get qardaşım, yaxşı yol!

Qədrini bil, toxunmasın sənə bir yad gülləsi,
Sən lazımsan bu ellərə, ey vətənin haqq səsi,
Var səsinlə qəlbədən oxu qalibiyyət nəğməsi.
Düşmənlərə vermə aman, get qardaşım, yaxşı yol!
Yurdarını eylə viran, get qardaşım, yaxşı yol!

Poladdan bir səngər kimi sinəni gör hücumda,
Düşmənləri yuvasından et dərbədən hücumda,
Azdır yenə min düşməni qırsan əgər hücumda.
Düşmənlərə vermə aman, get qardaşım, yaxşı yol!
Yurdarını eylə viran, get qardaşım, yaxşı yol!

Üzeyir Hacıbəyovun mahnıları haqqında qısa məlumatlar

1.«Milli marşı» -

İlk variantı 1917-ci ildə yazılmışdır. 1919-cu ildə yenidən işlənilib o zamankı hökumət tərəfindən dövlət himni üçün elan olunan müsabiqəyə təqdim edilmiş, birincilik qazanmışdır. (Bax: 246 sayılı «Azərbaycan» qəzeti, 14 noyabr 1919-cu il) 1920-ci il aprel çevrilişindən sonra ifa olunmamış, notları itirilmişdir. Bir səsli halda türk musiqişünası Etəm Ündörün «Türk Marşları» kitabında (1996) çap olunmuşdur. 1991-ci ildə Milli Marş bəstəkar Sərdar Fərəcov tərəfindən yenidən redaktə edilmiş, dörd səsli xor və simfonik orkestr üçün işlənmişdir. Milli Marşın sözləri də Ü.Hacıbəyova məxsusdur.

2.«Çırpıncırdın Qara dəniz» -

Ü.Hacıbəyovun 1919-cu ildə bəstələdiyi ehtimal olunur. Mahnının sözləri Əhməd Cavadındır. 1920-90-cı illərdə ifası Azərbaycanda yasaq olunmuşdur. Rəsmi 1992-ci ilin martında Ə.Cavadın yubiley gecəsində səslənmişdir. Təqdim olunan not yazısı S.Fərəcovun redaksiyasında verilir.

3.«Əsgər marşı» -

Ü.Hacıbəyovun 30-cu illərin əvvəllərində yazdığı marşdır. Marşın sözlərini M.S.Ordubadı yazmışdır. Sözlərdə bəzi redaktələr edilmişdir.

4.«Səni gözləyir» -

1931-ci ildə şair Hüseyn Natiqin sözlərinə bəstələnib. İlk ifaçısı Bülbül olmuşdur. Ədəbi mətnində bəzi redaktələr edilmişdir.

5.«Çağırış» -

1941-ci ildə Sura Əliyevanın sözlərinə bəstələnmişdir. Bu mahnının ilkin variantı 30-cu illərə aid olaraq «Mazut» adlanırdı. Bu nəşrdə ədəbi mətnində bəzi redaktələr edilib.

6.«Ananın oğluna nəsihəti» -

Ü.Hacıbəyovun II Dünya Müharibəsi illərində bəstələdiyi mahnıdır. Sözləri aşıq Mirzə Bayramovundur. Sözlərdə bəzi redaktələr edilib.

7.«Şəfqət bacısı» -

Ü.Hacıbəyovun II Dünya Müharibəsi illərində yazılıb. Sözləri S.Vurğunundur.

8.«Döyüşçülər marşı» -

II Dünya Müharibəsi illərində yazılıb (1942). Sözləri S.Vurğunundur.

9.«Vətən Ordusu» -

S.Vurğunun sözlərinə 1942-ci ildə yazılmış mahnıdır.

10.«Yaxşı yol» -

S.Rüstəmin sözlərinə bəstələnmişdir. Sözlərdə bəzi redaktələr edilmişdir.

Mündəricat:

1. Ön söz.....	səh. 3
2. Milli marş.....	səh. 4
3. Çırpınırdın Qara dəniz.....	səh. 8
4. Əsgər marşı	səh. 12
5. Səni gözləyir.....	səh. 14
6. Çağırış.....	səh. 17
7. Ananın oğluna nəsihəti.....	səh. 22
8. Şəfqət bacısı	səh. 26
9. Döyüşçülər marşı	səh. 29
10. Vətən ordusu	səh. 33
11. Yaxşı yol	səh. 35
12. Qısa məlumat.....	səh. 37

Üzeyir Hacıbəyov – 120

Vətən, millət, ordu

Vətənpərvərlik mahnıları

Səs və fortepiano üçün

Tərtibçi və redaktor:	Sərdar Fərəcov
Kompyuter not qrafikası:	Nərminə Kərimova, Firudin Allahverdi
Korrektor və maket:	Yavər Nemətli

Yığılmağa verilib 10.08.2005. Çapa imzalanıb 02.09.2005.

Format 60x90 $\frac{1}{4}$. Ofset kağızı. Ofset çap üsulu.

Höcmi 4,75 f.ç.v. Tiraj 500 nüsxə. Sifariş 2124.

"Əbilov, Zeynalov və oğulları"

Nəşriyyat-Poliqrafiya Evinin mötbəsi.

Bakı ş., M.İbrahimov 43, tel.: 497-36-23

